

Zápis ze zasedání Komise pro výživu kojenců a malých dětí ze dne 13. února 2023

Místo a čas konání: Ministerstvo zdravotnictví, Palackého nám. 375, Praha. 10:00-11:30

Přítomné členky a členové

Jméno a příjmení členy/ členky	Instituce	Střet zájmů
Hradecká Lucie	Odbor rovnosti žen a mužů Úřadu vlády ČR	NE
Hrdličková Kristýna	Národní ústav duševního zdraví	NE
Jirásková Vlasta	Laktační poradkyně, nezávislá odbornice	NE
Jírová Jitka	Ústav zdravotnických informací a statistiky	NE
Koczó Pavel	Ministerstvo průmyslu a obchodu	NE
Königsmarková Ivana	Unie porodních asistentek, z. s.	NE
Kredbová Andrea	SpoKojení, z. s.	NE
Kudlová Eva	Hygienička, nezávislá odbornice	NE
Linková Kateřina	Ministerstvo práce a sociálních věcí	NE
Luhanová Lenka	Státní zdravotní ústav	NE
Macková Barbora	Státní zdravotní ústav	NE
Matějovská Iveta	Ministerstvo zdravotnictví (CAU)	NE
Menšíková Milada	Ministerstvo zdravotnictví (OZP)	NE
Němečková Jana	Česká asociace dul z. s.	NE
Pavlíková Markéta	Biostatistička, nezávislá odbornice	NE
Pavlovic Josef (<i>předseda</i>)	Ministerstvo zdravotnictví (NAM)	NE
Pešková Zdeňka	Ministerstvo zdravotnictví (OLZP)	NE
Plšková Ludmila	Svaz zdravotních pojišťoven ČR, z. s.	NE
Poloková Andrea	Mamila, o. z.	NE
Romanová Jana	Česká asociace sester, z. s.	NE
Slavíková Silvie	Ministerstvo zdravotnictví (OVZ)	NE
Selinger Eliška	WHO Country Office Czech Republic	NE
Topinková Michaela	Přirozené kojení	NE

Omluvené nebo nepřítomné členky a členové

Jméno a příjmení členy/členky	Instituce	Střet zájmů
Duškov Ivan	Všeobecná zdravotní pojišťovna ČR	NE
Holomčík Radek	Ministerstvo zemědělství	NE
Kacerovský Marian	Česká gynekologická a porodnická společnost ČLS JEP	NE
Šturma Jan	WHO Country Office Czech Republic	NE

Hosté/hostky:

Jméno a příjmení hosta/hostky	Instituce	Střet zájmů
Burianová Iva	Česká neonatologická společnost ČLS JEP	ANO
Duškov Tereza	Úřad vlády ČR	NE
Majerčíková Aneta	Ministerstvo zdravotnictví (NAM)	NE
Paslerová Ráchel	Gynekologicko-porodnická klinika 1. LF UK v Praze	NE
Šebková Anna	Odborná společnost dětských praktických lékařů ČLS JEP	ANO
Zárubová Kristýna	Česká pediatriká společnost ČLS JEP	ANO

Za sekretariát Komise pro výživu kojců a malých dětí: V. Hažlinská

Program jednání Komise pro výživu kojců a malých dětí dne 13. února 2023	
1. Úvod, schválení programu	předseda Komise
2. Fungování Komise a její priority na nejbližší období	předseda komise, členky a členové Komise
3. Představení závěrů z Mezinárodního workshopu Úřadu vlády ke sběru dat nutných ke zlepšení poporodní péče, výživy kojců a malých dětí	L. Hradecká
4. Příprava Koncepce péče o matku a dítě	M. Menšíková
5. Chystané metodické pokyny ministerstva	Předseda Komise
6. Novela zákona o regulaci reklamy	S. Slavíková
7. Různé	členky a členové Komise

1. Úvod, zahájení jednání, schválení programu

Jednání vedl předseda J. Pavlovic. Uvedl, že výživa kojenců a malých dětí je pro Ministerstvo zdravotnictví (MZ) prioritou. Kojení je biologickou normou, jež je výhodná nejen pro ženy, děti a jejich rodiny, ale i pro veřejné rozpočty a životní prostředí. Zaslouží si maximálně podporovat, mimo jiné prostřednictvím programu WHO a UNICEF Baby-friendly Hospital Initiative, a rovněž chránit před nežádoucími vlivy, jako je predátorský marketing komerční mléčné výživy, dudlíků a lahví ke krmení dětí. Zároveň vždy existovalo a bude existovat určité procento žen, které kojit nemohou nebo nechtějí. Za situace, kdy v České republice není snadno dostupné dárcovské mateřské mléko, jim nezbyvá nic jiného než právě komerční mléčná výživa. Mandát Komise proto pamatuje i na tyto situace a naším společným cílem bude zajistit, aby v těchto případech, kdy je používání komerční mléčné výživy nezbytné, byla zajištěna její bezpečná příprava, skladování a podání dětem.

Předseda dále představil tajemnici Komise V. Hažlinskou a svou poradkyni A. Majerčíkovou, která je zároveň místopředsedkyní Pracovní skupiny k porodnictví při Radě vlády pro rovnost žen a mužů (se sekretariátem na Úřadu vlády) a jako předsedkyně spolku SpoKojení mimo jiné úspěšně iniciovala reformu Baby-friendly Hospital Initiative a novelu zákona o regulaci reklamy. Následně se představili členky a členové, hosté a hostky na jednání.

Předseda informoval, že pro pana ministra zdravotnictví i pro něj je zásadní, aby Komise fungovala v souladu se zásadami WHO a UNICEF, neboť bude mimo jiné zastávat roli národního koordinačního orgánu pro kojení. Z toho důvodu bylo přijato opatření, aby v Komisi nebyly činní osoby nebo organizace se střetem zájmů. Každá nominovaná osoba byla požádána o vyplnění detailní deklaráce střetu zájmů. Tyto dokumenty sekretariát přezkoumal a došel k závěru, že několik osob, ev. organizací, s nimiž jsou spojeny, má významný střet zájmů.

E. Selinger za WHO následně řekla, že mají jasná data, která ukazují, že marketing ovlivňuje kojení negativním způsobem. Zároveň poděkovala za postoj ministerstva k účasti osob se střetem zájmů v této Komisi. Po diskuzi s předsedou přislíbila, že WHO připraví na další jednání podrobnější podklad k problematice.

Tajemnice V. Hažlinská poděkovala za všechny deklaráce střetu zájmů, které obdržela, a poskytla výčet organizací a osob se střetem zájmů:

Česká neonatologická společnost ČLS JEP, za kterou byl nominován MUDr. Malý a dnes je jako host přítomna MUDr. Burianová. V deklaraci J. Malého byl za ČNeoS uvedený jako sponzor Nestlé, v periodiku Neonatologických listů lze také dohledat sponzora firmu Nutricia. J. Malý je mimo jiné i placeným konzultantem firmy Danone a Nestlé.

Česká pediatriká společnost ČLS JEP, za kterou je nominovaná MUDr. Zárubová krom údajů vyplněných v deklaraci má i na webových stránkách uvedeného zlatého partnera Kendamil a partnera Nutricia. Samotná MUDr. Zárubová uvedla, že má uzavřenou pracovní dohodu s firmou Nestlé.

Odborná společnost praktických dětských lékařů ČLS JEP, a za ně nominovaná MUDr. Šebková v deklaraci neuvedla konkrétní společnosti, ale uvedla, že vzdělávací činnosti odborné společnosti jsou odporovány výživovými firmami, z důvodu absence jiných možných zdrojů a potřeby odborných informací pro lékaře. Sama nyní deklaruje, že nemá

žádnou smlouvu s dotčenými subjekty. V materiálech ke stažení na webu odborné společnosti lze dohledat např. logo firmy Nutricia.

Laktační liga, která je zastupovaná omluvenou MUDr. Mydlilovou, v deklaraci neuvedla žádný střet zájmů, ale z veřejně dostupných zdrojů bylo zjištěno, že vzdělávací akce pořádané touto organizací jsou financované společností Medela (a v minulosti i Philips Avent).

A. Šebková v návaznosti na výčet střetu zájmů upozornila na svou obavu ze snížení funkčnosti Komise vzhledem k počtu členů Komise. Dále uvedla, že předpokládala komisi složenou především z odborníků na výživu. Předseda v reakci upozorňuje, že Komise se má dle Statutu scházet jen 4x ročně, přičemž lze vytvořit až dvě užší pracovní skupiny, které se budou scházet v mezičase a připraví Komisi materiály. MZ se snažilo sezvat prakticky všechny osoby, které se v dotčené problematice pohybují, aby se jednalo o národní koordinační orgán a nestalo se, že někdo zůstane mimo.

A. Šebková vyjádřila nesouhlas s tím, že zástupci odborných společností jsou na jednání pouze jako hosté. Pokud odborníci nebudou členy Komise, požádají své výbory o vyjádření, zda má vůbec smysl, aby se jednání Komise účastnili. Ohrazuje se, že sama nemá žádný střet zájmů. Podle ní je pojem střetu zájmů s ohledem na doporučující, nikoli exekutivní deklarace WHO, "schvalovatelem" komise interpretován mylně, ve své podstatě již primárně předpokládá nekalý přístup odborníků k edukaci či léčbě pacientů, jejich závislost nikoli na vlastní odbornosti a etice, ale vazbu na firmy. Také si myslí, že vzhledem k vysokému nárůstu cen na pořádání vzdělávacích akcí, nelze vzdělávání zdravotníků ufinancovat z členských příspěvků, a týká se to všech odborných společností pod Českou lékařskou komorou Jana Evangelisty Purkyně. Ani jedna z těchto společností by neměla možnost vzdělávat své členy nebýt sponzoringu na vzdělávací akce. Pokud MZ zřídí nějaký fond a vykryje potřeby společností, pak s tím nebude mít problém.

Její společnosti stačí částka ve výši jednoho milionu. Témata, která se řeší v rámci sponzorovaného vzdělávání, jsou např. kojení, batolecí výživa, psychické aspekty atd. Jako předsedkyně garantuje, že v těchto přednáškách není propagace produktů. Na druhou stranu, její odborná společnost se nezabývá jen kojenými dětmi, ale i těmi, které kojené nejsou. Lékař by měl o umělé výživě a jejich druzích vědět a umět poradit. Ptá se, jestli máme nechat matky chodit do drogerie, ať si vyberou, co je napadne. V minulosti jednala s A. Majerčíkovou a nabízela jí spolupráci, ovšem právě pro střet zájmů odborné společnosti s nimi A. Majerčíková odmítla spolupracovat. A. Šebkovou tato situace velmi uráží. Dále uvádí, že na webu OSPDL není logo žádné společnosti, požaduje konkrétní sdělení, kde bylo toto dohledáno a v jaké formě¹.

Předseda v reakci upozornil, že v tomto případě jde o základní pravidlo rozhodování. Kdo bere peníze, nemůže ve věci hlasovat.

A. Šebková dále uvedla, že pokud společnosti generují obří zisky ze zdravotnictví, je třeba je nechat, aby se také podílely na vzdělávání zdravotníků. MZ jde těmito svými postoji samo proti sobě. Nedávno vypořádalo připomínky k novele zákona o regulaci reklamy a tam akceptovalo, že jako podpora vzdělávání zdravotníků bude zachována. Nyní se k zástupcům odborných společností chová jako k lidem druhé kategorie. Doporučuje, aby MZ svůj postoj přehodnotilo a hlasovací právo zástupcům odborných společností přiznalo. Jako příklad dává Národní imunizační komisi, kde se také deklarují střety zájmů, ale osoby se střetem zájmů jsou vyřazené jen

¹ Online dostupné z: <https://drive.google.com/file/d/1DQ1n4o82TnSBB150T5hUhZQlzcjZgBp2/view>

z hlasování u konkrétních bodů jednání. Na tomto jednání je navíc spousta lidí, kteří jsou i členy Pracovní skupiny k porodnictví a nejedná se o odborníky na výživu².

Předseda následně zdůraznil, že MZ pouze aplikuje doporučení WHO a UNICEF.

L. Hradecká uvedla, že poradní orgány při Úřadu vlády pracují jinak, než jak uvádí A. Šebková, a mají dobrou zkušenost s multioborovou spoluprací. Její zkušenost z vědy a výzkumu i tvorby politik (policy-making) je ta, že ze spojení více perspektiv jsou lepší výstupy, než když je zohledněn jen jeden pohled. Oceňuje proto, že MZ uznává celou šíři problému a přizvalo všechny relevantní rezorty a zástupce a zástupkyně relevantních profesí. Vnímá lékaře a lékařky i další zdravotníky a zdravotnice, jako jsou např. porodní asistentky, jako klíčové účastníky a účastnice, ale zároveň se domnívá, že téma kojení nesmí být jen o odborných společnostech, jako bylo doposud. Výsledkem dosavadního přístupu bylo, že počet výlučně kojeneckých dětí při propuštění z porodnice setrvale klesá od roku 2003, tzn. stávající přístup zjevně nefunguje a je potřeba s tím něco dělat. Pokud jde o střet zájmů, nejde o žádný výmysl: je desetiletími prověřené, že střety zájmů v oblasti výživy jsou problematické. Kontakty zdravotnic a zdravotníků s firmami vyrábějícími náhrady mateřského mléka jsou problémem a je vědecky prokázáno, že mají negativní vliv na to, jaká dávají zdravotníci a zdravotnice ženám doporučení. V reakci na A. Šebkovou uvedla, že k umístění loga společnosti na stránky odborné společnosti nejspíš nedochází z dobré vůle, ale je protislužbou za financování. Byť je za tím snaha získat prostředky na vzdělávání zdravotníků a zdravotnic, což je legitimní cíl, dělat to těmito prostředky je nevhodné. Doufá, že tento orgán (Komise) bude řešit i otázku financování vzdělání lékařů a lékařek a v budoucnu se tak odstraní „nutnost“ odborných společností dary přijímat. Úřad vlády je v kontaktu s odborníky z ženevského ústředí a evropské pobočky WHO. Jedním z nich je i Dr. Nigel Rollins, vedoucí oddělení zdraví matek, dětí, mládeže a seniorů, se kterým toto téma opakovaně řešili. Úřad vlády také disponuje jasným stanoviskem bývalého zástupce WHO v České republice, že střet zájmů je neakceptovatelný. Přítomným doporučila webináře WHO, které proběhly v loňském roce.³ První se týkal únorové zprávy WHO „[Jak marketing náhrad mateřského mléka ovlivňuje naše rozhodování o výživě dětí](#)“, v níž je i část specificky o ovlivňování zdravotníků a zdravotnic, kteří jsou pro rodiče absolutně nejdůležitějším zdrojem rad. Ze zprávy jasně vyplývá, že spolupráce s výrobcem umělé výživy znamená, ať už vědomě nebo nevědomě, tendenci k doporučení jeho výrobků. Doporučuje dva webináře k tomuto tématu. Děkuje MZ, že našlo odvahu problém řešit, byť je to nepříjemné pro všechny, což bylo evidentní z emotivní reakce A. Šebkové. Profesionálně jednala s mnoha zdravotnicemi a zdravotníky, kteří ve střetu zájmu nejsou, a doporučuje spolupráci s nimi.

Předseda sdělil, že MZ má zájem na tom, aby v Komisi byly zastoupené i odbornosti neonatologů a pediatrií, ale trvá na tom, aby tito lékaři byli nezávislí a bez střetu zájmů. Žádá, aby členové a členky zasílali návrhy tajemnici.

² Překryv členství v Pracovní skupině k porodnictví se členstvím v Komisi pro výživu kojenců a malých dětí evidujeme pouze u 4 členek (z celkového počtu 26 členek a členů), přičemž žádná z osob nebyla do komise nominována za Pracovní skupinu k porodnictví. První z nich jsou kmenovými zaměstnankyněmi MZ/ÚZIS (M. Menšíková, J. Jírová), třetí (I. Königsmarková) zastupuje svoji profesní organizaci a poslední (M. Pavlíková) byla do komise jmenována jako nezávislá odbornice. Tajemnice Pracovní skupiny k porodnictví (L. Hradecká) zastupuje v této Komisi Úřad vlády, jakožto útvar, který má v gesci kontrolu naplňování Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021 - 2030.

³ Online dostupné z: <https://www.who.int/news-room/events/detail/2022/04/29/default-calendar/launch-of-new-who-report-on-the-scope-and-impact-of-digital-marketing-for-the-promotion-of-breast-milk-substitutes>, <https://pmnch.who.int/news-and-events/events/item/2022/09/29/partner-events/should-health-professional-associations-refuse-industry-funding> a <https://pmnch.who.int/news-and-events/events/item/2022/09/08/partner-events/an-unhealthy-influence-on-health-professionals>

A. Šebková odmítla nominovat lékaře, kteří nejsou členové odborné společnosti. Nemůže ručit za jejich odbornost.

E. Selinger odkázala přítomné na materiál ke střetu zájmů od WHO, který vyšel minulý týden.⁴

I. Burianová upozornila, že na webu České neonatologické společnosti logo výrobců komerční mléčné výživy už není. Poté, co je na to upozornila A. Majerčíková, logo stáhli.

Dále uvádí, že neonatologická společnost má na svých stránkách plné znění Mezinárodního kodexu marketingu náhrad mateřského mléka⁵, podporuje BFH iniciativu.

Zároveň ale udává, že jako odborná společnost potřebují kontakt s firmami, např. kvůli informacím týkající se složení komerční umělé mléčné výživy, současně je nutné rozlišovat mezi reklamou a vzděláváním. Uvedla i praktický příklad - suplementaci oligosacharidů mateřského mléka.

Předseda znovu zopakoval, že jde o hlasování – kdo přijímá peníze od výrobců komerční mléčné výživy, dudlíků nebo lahví, nemůže rozhodovat. Připomíná také, že je náměstkem politickým, a to za Českou pirátskou stranu, která má eliminaci střetu zájmů v DNA. Na střet zájmů bychom podle něj být všichni velmi citliví. Navrhuje, že se setká se všemi dotčenými zástupci odborných společností se střetem zájmů, aby si vyjasnili, jaká může být jejich role v této Komisi. Zároveň doporučuje, aby si do příštího setkání členové i hosté nastudovali problematiku z webinářů WHO.

A. Šebková uvedla, že je to jejich veřejná dehonestace, proto ty emotivní reakce. Členkou Komise nyní nemůže být ani A. Mydlilová, kterou považuje za zakladatelku kojení v České republice.

Předseda ukončil diskuzi o střetech zájmů a ověřil usnášeníschopnost Komise. Přítomno bylo 23 z 27 členů, Komise tedy byla usnášeníschopná.

Předseda zahájil hlasování o programu zasedání.

PRO 23, PROTI 0, ZDRŽEL SE 0

Program schůze byl jednomyslně schválen.

2. Fungování Komise a priority na nejbližší období

Předseda představil hlavní priority Komise, které vychází ze Strategie rovnosti žen a mužů 2021-2030.⁶ Sdělil, že Komise se bude scházet 4x ročně a mezi setkáními bude probíhat činnost v rámci pracovních skupin ke konkrétním tématům. Ocenil by také samostatnou práci. Kdykoliv lze zasílat písemné podklady tajemnici, která je následně rozešle ostatním. Co se týče priorit, jako první by si Komise měla stanovit roční plán práce a strategický plán práce na nejbližších pět let. Dále by měla vytvořit strategii k důsledné implementaci programu WHO/UNICEF Baby-friendly Hospital Initiative z roku 2018 (dále také "BfHI")⁷ s tím, že tato strategie by měla být do 1. června

⁴ Online dostupné z: <https://www.who.int/news-room/events/detail/2023/02/08/default-calendar/launch-of-the-2023-lancet-series-on-breastfeeding--including-the-influence-of-commercial-milk-formula-marketing>

⁵ <https://cneos.cz/sekce-pro-podporu-kojeni/>

⁶ Online dostupné z: https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Aktuality/Strategie_rovnosti_zen_a_muzu.pdf

⁷ Online dostupné z: <https://www.who.int/publications/i/item/9789241513807>

2023 předložena na vládě. Za tímto účelem předseda navrhl založení pracovní skupiny a dotázal se přítomných, kdo by měl zájem se na činnosti v pracovní skupině podílet.

Přihlásily se: L. Hradecká, K. Hrdličková, V. Jirásková, I. Königsmarková, A. Kredbová, B. Macková, I. Matějovská, M. Menšíková, R. Paslerová, L. Plšková, A. Poloková, E. Selinger, M. Topinková

A. Kredbová podpořila vytvoření skupiny a navrhla L. Hradeckou jako předsedkyni pracovní skupiny pro její zkušenosti s tématem BfHI a s tvorbou strategických dokumentů pro vládu. Předseda návrh podpořil.

L. Hradecká uvedla, že by navrhovanou nominaci přijala, ale nejprve potřebuje vyřešit stanovený termín odevzdání požadovaného materiálu. Je si vědoma zmiňovaného červnového termínu pro předložení požadovaného materiálu BfHI 2018, nicméně vláda tento úkol zadávala už v srpnu 2021 a vzhledem k tomu, že se na něm začíná pracovat až nyní, má za to, že tento termín už nelze stihnout.

Předseda navrhl, aby při první schůzce pracovní skupina projednala návrh nového termínu a celkového časového rámce. Předseda tyto termíny předloží ministrovi s návrhem na posunutí termínu.

L. Hradecká dále poprosila MZ o sdílení podkladů, jež mělo ještě před vznikem Národní komise pro kojení a z kterých čerpalo jím často prezentovaný údaj 2-3 % HDP k finančním dopadům nepodpoření kojení.

B. Macková navrhla dívat se i na data, jak ovlivňuje finance kojení jako prevence.

L. Hradecká dále požádala o příklad obdobné strategie z gesce MZ, jako má být požadovaná strategie k implementaci BfHI 2018, i s ukázkovým rozpočtem, kterým by se čerstvě ustavená pracovní skupina mohla při přípravě strategie k implementaci BfHI 2018 a zhodnocení jejího dopadu na veřejné rozpočty inspirovat. Rovněž požádala o možnost souvisejících konzultací s I. Matějovskou.

Předseda souhlasí a dává návrh usnesení k hlasování.

1. Komise zřizuje pracovní skupinu k přípravě strategie implementace Baby-friendly Hospital Initiative.
2. Předsedkyní pracovní skupiny je Mgr. Lucie Hradecká.
3. Členkami pracovní skupiny jsou L. Hradecká, K. Hrdličková, V. Jirásková, I. Königsmarková, A. Kredbová, B. Macková, I. Matějovská, M. Menšíková, R. Paslerová, L. Plšková, A. Poloková, E. Selinger, M. Topinková

Komise usnesení přijala v poměru 21 PRO, 0 PROTI, 2 ZDRŽEL(A) SE.

3. Představení závěrů z Mezinárodního workshopu Úřadu vlády ke sběru dat nutných ke zlepšení poporodní péče, výživy kojenců a malých dětí

L. Hradecká prezentovala závěry z *Mezinárodního workshopu ke sběru dat nutných ke zlepšení poporodní péče, výživy kojenců a malých dětí* organizovaného Úřadem vlády v prosinci 2022⁸ Úvodem vysvětlila, proč akci pořádal Odbor rovnosti žen a mužů Úřadu vlády. Odbor je gestorem komplexní vládní Strategie rovnosti žen a mužů na léta 2021-2030, v jejíž kapitole 7 Zdraví je devět úkolů i k poporodní péči, Baby-friendly Hospital Initiative a Mezinárodnímu kodexu marketingu náhrad mateřského mléka a navazujícím rezolucím Světového zdravotnického shromáždění. Odbor se spolu se zmocněnkyní vlády pro lidská práva tématy poporodní péče zabývá, protože mají nepochybně lidskoprávní rozměr. Selhání, ke kterým v průběhu poporodní péče dochází, jsou v konečném důsledku porušením práv žen a dětí. Zároveň na půdě Pracovní skupiny k porodnictví při Radě vlády pro rovnost žen a mužů vzniklo několik podnětů, jejichž autorkou byla A. Majerčíková. Týkaly se implementace Mezinárodního kodexu marketingu náhrad mateřského mléka a důsledné implementace Baby-friendly Hospital Initiative, což by měl být hlavní podklad pro přípravu související implementační strategie.

Workshopu se se na pozvání Úřadu vlády zúčastnili zástupce a zástupkyně WHO. Byly s nimi detailně probírány vhodné indikátory ke zhodnocení výživy kojenců a malých dětí. Vytipovány byly 3 hlavní dokumenty, které indikátory definují. Z workshopu vzešla tato závěrečná doporučení:

1. A Sběr následujících základních dat by měl být zajištěn co nejdříve:
 - a. rooming-in v porodnici 24 hodin denně (indikátor BfHI 2018),
 - b. stav kojení po 1 roku věku dítěte (minimálně ještě na kontrole u praktického lékaře/lékařky pro děti a dorost v 18 měsících),
 - c. používání lahve ke krmení ve věku 0-23 měsíců dítěte.

B Dále se doporučuje sledovat stav kojení na první prohlídce u praktického lékaře/lékařky pro děti a dorost po odchodu z porodnice, a to z důvodu kontroly správnosti dat ve zdravotnických zařízeních.

2. Stávající definice dat by měly být co nejdříve uvedeny do souladu s definicemi WHO a UNICEF:

- a. bonding, resp. kontakt kůže na kůži,
- b. výlučné kojení v průběhu pobytu dítěte v nemocnici.

3. Je nutno zlepšit metodické vedení poskytovatelů péče (nemocnice, pediatrii a pediatričky) při sběru dat, zejména pokud dojde ke změně indikátorů.

4. Je třeba zajistit pravidelnou zpětnou vazbu a benchmarking pro porodnice a pediatrii a pediatričky.

5. Publikace dat na úroveň národní, regionální a anonymizovaně i za jednotlivá zařízení by měla probíhat pravidelně a včas.

6. ÚZIS by měl posilovat spolupráci se státní správou a relevantními poradními orgány (Komisí pro výživu kojenců a malých dětí, Pracovní skupinou k porodnictví Rady vlády pro rovnost žen a mužů) i s akademickými institucemi a relevantními „watchdogovými“ občanskými organizacemi.

Předseda k prezentaci doplnil, že je rád za zastoupení ÚZIS v Komisi v podobě J. Jírové, jelikož letos budou k dispozici open data k porodnictví. J. Jírová doplnila, že zahrnuté jsou i v prezentaci zmiňované indikátory ke kojení, a chystají se data v elektronické podobě vč. excelových tabulek, které bude moci Komise využít.

⁸ Online dostupné z: <https://www.vlada.cz/assets/ppov/rovne-prilezitosti-zen-a-muzu/Aktuality/Shrnuti-a-zaverecna-doporuceni.pdf>

I. Burianová poznamenala, že zpráva o novorozenci od března loňského roku obsahuje i údaje o bondingu a o pozdním přerušení pupečníku. L. Hradecká upřesnila, že se nyní ale sbírají data z kontaktu kůže na kůži souhrnně s otcem i s matkou, což je v rozporu s implementačním manuálem k BfHI 2018, a tento parametr tak v aktuální podobě nesplňuje všechny potřebné náležitosti ve vztahu k hodnocení podpory kojení.

J. Jírová navrhla, že by se tyto indikátory mohly upravit ve chvíli, kdy se bude spouštět modul pro nedonošeného novorozence.

M. Pavlíková navrhla řešit data v další pracovní skupině, která by měla definovat sběrné sady a indikátory, tak aby došlo ke sbírání parametrů opravdu dle potřeb. Upozornila, že je potřeba řešit i metodiku sběru dat na pracovištích, jelikož se kvalita sbírání dat velmi liší.

Předseda navrhl počkat na data z ÚZIS, následně je rozeslat členům komise a případně ustanovení druhé pracovní skupiny nechat na příští schůzi. Poté předřadil v programu bod č. 5.

5. Chystané metodické pokyny ministerstva

Předseda informoval, že metodika k přítomnosti zákonného zástupce u nezletilého pacienta je nyní ve vnitřním připomínkovém řízení na ministerstvu. Druhá připravovaná metodika se týká zajištění kontaktu kůže na kůži mezi matkou a dítětem po porodu. Před příštím jednáním bude členům její návrh zaslán k připomínkování.

4. Příprava Koncepce péče o matku a dítě

M. Menšíková informovala přítomné o současném stavu Koncepce péče o matku a dítě (Koncepce), která vzniká pod Komisí pro porodnictví. Členové této komise poslali návrhy na zapracování do koncepce, Úřad vlády také poslal podklady. Zároveň s tímto dokumentem vzniká pod Národním centrem ošetřovatelství a nelékařských zdravotních oborů Koncepce porodní asistence jako samostatná koncepce oboru, tím pádem se pozdržela tvorba této koncepce na MZ. Koncepce by měla být rozdělena na část před porodem, při porodu a po něm a také na péči o ženu a dítě. Rozdělení následně dle profesí, gynekolog, porodní asistentka, všeobecná sestra, psycholog, dula atd. M. Menšíková se obrátila na zástupkyni porodních asistentek I. Königsmarkovou a požádala je, aby dodaly podněty k předporodní péči rozdělenou na úhradové a neúhradové výkony společně s akčním plánem. Co se týká poporodní péče, má v plánu do Koncepce zahrnout i laktační poradkyně, fyzioterapii a vyčlenit i část k péči o novorozence, což už řešila s přítomnou A. Šebkovou. Koncepce by měla řešit i centra porodní asistence. Z Koncepce by následně měly vycházet cíle, např. na zajištění poporodní péče.

A. Kredbová se dotázala, jaký je časový harmonogram této Koncepce a zda bude v Koncepci zohledněn program BfHI. M. Menšíková v reakci uvedla, že harmonogram nyní nastavený není, ale pan náměstek Pavlovic chce, aby do léta byla kostra dokumentu hotová.

Předseda doplňuje, že z Koncepce by mohly vzejít úhradové změny. Příští rok se možná bude otevírat novela zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění. Do té doby proto musí být Koncepce hotová.

J. Romanová připomíná, aby součástí Koncepce byly i dětské sestry. I. Königsmarková poznamenává, že porodní asistentky by neměly být součástí dispensární péče, ale preventivní, jelikož péče dispenzární je péče o nemocné nebo ohrožené chorobou.

R. Paslerová se ptá, jaké organizace a osoby mají nyní zastoupení v Komisi pro porodnictví, která tu zmiňovanou péči bude nastavovat. Předseda odkazuje zájemce o podrobnosti o Komisi na Portál poradních orgánů, pracovních skupin a odborných komisí MZ.⁹

L. Hradecká podotkla, že Úřad vlády dodal Odboru zdravotní péče desetistránkový materiál ke Koncepti s návrhem struktury a v popisu M. Menšíkové jí chybí nastavení mezioborové spolupráce relevantních profesí. Požadavek vytvořit Koncepti reagoval na tyto problémy z terénu. Zároveň by součástí Koncepce mělo být vzdělávání i supervize relevantních profesí i definice potřebných legislativních změn.

Předseda uzavřel tento bod a odeslal toto téma k řešení na Komisi pro porodnictví.

6. Novela o regulaci reklamy

S. Slavíková z Odboru ochrany veřejného zdraví informovala o aktuálním stavu chystaném návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 40/1995 Sb. o regulaci reklamy (novela o regulaci reklamy). Uvedla, že minulý rok byl připraven návrh, do kterého byl zapracován Kodex marketingu náhrad mateřského mléka. Vnitřní připomínkové řízení Ministerstva zdravotnictví proběhlo na podzim minulého roku. Na základě připomínek odborných společností byl návrh upraven, a poté byl návrh poradou vedení MZ na 7. prosince 2022 schválen a další den zaslán Ministerstvu průmyslu a obchodu (MPO).

P. Koczó doplnil, že na MPO vznikla expertní komise k regulaci reklamy a požádala o vyjádření dozorových orgánů nejen k plánované novele. Nejlépe do léta 2023 by materiál měl jít do mezirezortního připomínkového řízení, ale přesný termín není nastaven.

A. Kredbová se zeptala, jestli je v novele regulován i sponzoring. S. Slavíková sdělila, že není, bylo to rozhodnutí pana ministra.

L. Hradecká se dotázala, zda se budou měnit dozorové orgány, kterými jsou nyní krajské živnostenské úřady. P. Koczó uvedl, že na MPO nyní zvažují možnou změnu dozorových orgánů.

Předseda požádal, aby na dalším jednání P. Koczó informoval, jak se situace na MPO vyvíjí, a představil aktuální návrh novely.

7. Různé

Předseda otevřel bod Různé. I. Matějovská požádala o dohledání materiálů od paní doktorky Šteflové ze zrušené Národní komise pro kojení (NKK), které by mohla tato Komise využít při přípravě zadaných materiálů. L. Hradecká v této souvislosti požádala, aby byly zveřejněny zápisy z posledních schůzí Národní komise pro kojení a aby byly tyto a dosavadní nahrané zápisy archivované a z webu MZ nadále přístupné.

⁹ <https://ppo.mzcr.cz/workGroup/165>

Předseda avizoval, že se v co nejkratší době setká s organizacemi, které byly vyčleněny z Komise pro střet zájmů.

Do konce března bude členům zaslán termín dalšího setkání Komise pro výživu kojenců a malých dětí, které je předběžně plánované na konec května.

Setkání opět proběhne v budově Ministerstva zdravotnictví, Palackého 375, Praha 128 00.

Shrnutí úkolů pro sekretariát, členky/členy Komise a členky/členy Pracovní skupiny:

1. Rozeslat odkazy na webináře WHO týkající se střetů zájmů
Zodpovídá: sekretariát Komise
Termín: společně se zápisem jednání do konce března
2. Připravit shrnutí podkladů WHO ke střetu zájmů
Zodpovídá: E. Selinger
Termín: na příští setkání Komise
3. Zaslání písemných podkladů k ročnímu plánu práce této Komise a ke strategickému plánu na období 5 let
Zodpovídají: členové a členky Komise
Termín: do příštího setkání Komise
4. Vypracovat časový rámec pro práci Pracovní skupiny k přípravě strategie implementace BfHI a navrhnout nový termín k předložení na vládu
Zodpovídá: Pracovní skupina k BfHI ve spolupráci se sekretariátem
Termín: 1. setkání pracovní skupiny
5. Připravení podkladů z původní Národní komise pro kojení, ve kterých byl uveden údaj k finančním dopadům nepodpoření kojení
Zodpovídá: sekretariát Komise
Termín: preferovaně do konce února
6. Dodání příkladu obdobné strategie, jako má být požadovaná strategie k implementaci BfHI 2018 i s ukázkovým rozpočtem
Zodpovídá: sekretariát Komise
Termín: preferovaně do konce února
7. Data z ÚZIS ke kojení - rozeslat členům Komise
Zodpovídá: J. Jírová ve spolupráci se sekretariátem Komise
Termín: až budou data zveřejněna
8. Zaslání připravovaného metodického pokynu ke kontaktu kůže na kůži k připomínkování
Zodpovídá: sekretariát Komise
Termín: do příštího setkání Komise
9. Aktuality k novele o regulaci reklamy
Zodpovídá: P. Koczó
Termín: na příští setkání Komise

10. Dohledání relevantních materiálů z NKK
Zodpovídá: sekretariát Komise
Termín: do příštího setkání Komise

11. Zveřejnění zápisu posledního setkání NKK
Zodpovídá: sekretariát Komise
Termín: co nejdříve

V Praze dne 13. února 2023

Zapsala: Veronika Hažlinská, tajemnice Komise
Schválil: Josef Pavlovic, předseda Komise